

До:

Министерство за животна средина и просторно планирање
Булевар Гоце Делчев бр 18
1000 Скопје
Република Македонија

За: г. Садула Дураку, Министер

Предмет: Информација за Неконзистентност во законодавството за управување со отпад / отпад од електрична и електронска опрема

Почитуван г. Дураку,

Би сакале да Ве информираме дека во Република Македонија од 2016 година се спроведува Проектот – „Партнерство за подобра бизнис регулатива”, финансирано од страна на УСАИД, а кој се имплементира од страна на Друштвото за услуги и трговија ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал ДООЕЛ Скопје во партнерство со Стопанска Комора на Македонија, Стопанска Комора на северозападна Македонија, Стопанска комора за информатички и комуникациски технологии – МАСИТ и Сојуз на Стопански Комори на Македонија. Како дел од предвидените активности во рамки на Проектот се одржаа инфо сесии на кои присутните претставници од бизнис заедницата истакнуваа проблеми со кои се соочуваат во тековното работење. Досега беа реализирани 18 инфо – настани во повеќе градови во земјата, каде беа опфатени следните области: Даноци, Царини, Работни односи, Животната средина. Информативните настани претставуваа можност за собирање на значајни податоци за најчестите проблеми на микро, малите и средни претпријатија во областите што беа опфатени.

Во таа насока, би сакале да Ве информираме дека претставниците на ИКТ секторот искажаа загриженост околу примената на законските обврски од сферата на отпад од електрична и електронска опрема, проблемите со кои секојдневно се соочуваат а кои произлегуваат од недоволно јасни и прецизно дефинирани обврски на компаниите, отсуство на прецизна дефиниција за производител и трговец, недостаток на административен капацитет на локално ниво за реализирање на обврските од Законот за управување со отпад и Законот за отпад од електрична и електронска опрема (одредување и соодветно опремување на посебни локации за собирање на отпадна електрична и електронска опрема), непостоење на рециклирачки капацитети, освен

компанији кои вршат складирање и третман (примарна селекција и расклопување на отпадот).

Проблемот кај засегнатите компании се манифестира преку недоверба кај клиентите (компанији/лица од кои набавуваат опрема и на кои им ја продаваат опремата), финансиски загуби, нивен нарушен имиџ, инспекциски надзори од кои произлегуваат финансиски импликации, застои во функционирањето, несигурност во постапките при спроведување на законските процедури.

Поради идентификуваниот недостаток во законската регулатива, најчесто компаниите засегнати од него во нивното секојдневно работење вршат сопствено толкување на законот и го спроведуваат по сопствено убедување трудејќи се да ги исполнат минималните барања за да можат непречено да работат и при инспекциските посети да ја имаат потребната документација.

Во други држави проблемот се надминува преку подобрување на еколошките перформанси на сите економски оператори засегнати со животниот циклус на електрична и електронска опрема (на пр. производители, трговци на мало, потрошувачи, оператори на собирање и третман на отпад итн.). Производителите треба да ги финансираат трошоците за дотраеност на своите производи односно директна одговорност на индивидуалните сопственици на брендови за трошоците за дотраеност на нивните сопствени производи.

Поради горенаведеното, Ве охрабруваме и замолуваме, да ја искористите Вашата надлежност во насока на создавање на појасна и прецизна дистинкција на обврските на ИТ секторот околу овој тип на отпад ќе се обезбеди олеснување во нивното работење, а воедно, резултатите ќе бидат видливи – ќе се надминат административните бариери, ќе се обезбедат финансиски заштеди кои средства можат да ги пренасочат во нови инвестиции како би станале поконкурентни како на локалниот така и на регионалниот пазар.

Елиминирањето на неможноста за спроведување на Законот за управување со отпад и Законот за отпад од електрична и електронска опрема ќе доведе до решавање на проблемот со електричниот отпад кој доколку е несоодветно одложен претставува опасност за почвата, водите, воздухот, здравјето на населението.

Нема да има одлагање на електрична опрема на несоодветни места (покрај контејнерите), кај населението ќе биде подигната јавната свест за значењето на соодветното управување со овој тип на отпад, ефикасен инспекциски надзор. Заживувањето на системот ќе значи обезбедување на поголем финансиски прилив во државниот Буџет со кои средства ќе може да се финансираат други проекти од областа на животната средина.

Главна цел на предлог-решенијата е да се воспостави ефикасен режим за управување со отпад од електрична и електронска опрема, со акцент врз одговорноста на производителот за трошоците за управување со дотраени уреди. Потребна е измена на законските прописи од областа на управување со отпадот.

Предлог-решение 1: Зајакнување на капацитетите на Министерство за животна средина и просторно планирање / Локална самоуправа за исполнување на законските обврски за управување со отпад од електрична и електронска социјална заштита на животната средина, биодиверзитетот и здравјето на населението.

Предлог-решение 2: Да се елиминира одлагањето на овој отпад на депонија, да се стимулира негово рециклирање

Предлог-решение 3: Контролирање на неформални собирачи и нивно вклучување во системот

Предлог-решение 4: Да се забрани увоз на ваков тип на отпад кој би го оптоварил постоечкиот систем за управување, но и забрана за негов извоз бидејќи на тој начин се губат значајни ресурси за рециклирачките центри.

Предлог-решение 5: Стимулирање на иновативноста и екодизајнот кај производителите кои би биле субвенционирани доколку поголем % од производот би се состоел од рециклирачки материјали, како и обезбедена енергетска ефикасност.

Со почит,

Проектот – „Партнерство за подобра бизнис регулатива”, финансирано од страна на УСАИД